

Intentienotitie Regionale samenwerking Sociaal Domein 2015 e.v.

1. Inleiding

In september 2013 hebben de G12 gemeenten in de regio Arnhem een regionale visie op de drie decentralisaties vastgesteld. Dit betreft een inhoudelijke visie over wat we in het sociale domein willen bereiken en waarom we dat willen bereiken. Om deze visie tot stand te brengen en ook in regionaal verband op 1 januari 2015 klaar te staan voor de nieuwe taken rond de decentralisaties, is intensief samengewerkt. Deze samenwerking vond plaats in een tijdelijke samenwerkingsstructuur die 1 april 2015 eindigt. Voor de toekomst is het wenselijk om opnieuw naar de samenwerkingsstructuur te kijken. Om dit te bewerkstelligen is door het regionaal projectbureau een beknopte evaluatie uitgezet in de regio en is een werkgroep onder voorzitterschap van J. Sluiter, wethouder Lingewaard, in het leven geroepen met als opdracht om tot een voorstel voor de toekomstige regionale samenwerkingsstructuur te komen, dat uiteindelijk aan de 12 gemeenten zal worden voorgelegd.

De werkgroep heeft in november en december via het bestuurlijk overleg (BReSDO) de 12 Colleges geraadpleegd over nut en noodzaak, inhoud en vorm met betrekking tot de toekomstige regionale samenwerkingsstructuur. Op 22 januari jl. heeft hierover een bestuurlijk-ambtelijke werksessie plaatsgevonden. Inhoudelijk heeft de werkgroep ervoor gekozen om achtereenvolgens te verkennen a. waarom willen de gemeenten met elkaar samenwerken, b. op welke terreinen willen de gemeenten samenwerken (de WAT-vraag) om c. vervolgens te kunnen beslissen over het HOE; welke samenwerkingsstructuur past daar het beste bij.

Doel van deze notitie

Deze intentienotitie betreft, zoals in het BReSDO van 19 december jl. is afgesproken, de motieven voor samenwerking (het WAAROM), geeft een overzicht van de eventueel in het samenwerkingsverband onder te brengen taken (het WAT) en verkent randvoorwaarden voor de structuur (het HOE). De uitkomsten van de bespreking van deze intentienotitie in de 12 gemeenten zal leidend zijn voor het voorstel dat vervolgens zal worden gedaan over de toekomstige samenwerkingsstructuur Sociaal Domein van de 12 regiogemeenten. Het voornemen is eind maart 2015 dit voorstel ter besluitvorming de gemeenten aan te bieden. Ter informatie in onderstaand schema de voorgestelde processtappen inclusief planning.

Fasen	Stappen	Planning
Verkenning	Inventarisatie motivering samenwerking regiogemeenten	19 december (BReSDO) Januari 2015 (werkgroep)
	Bestuurlijk ambtelijke werkconferentie	22 januari 2015 (ASDO – BReSDO)
Uitwerking	Intentienotitie (motieven, taken, kader voor samenwerkingsvormen)	Uiterlijk 30 januari 2015 (door werkgroep) 10 februari 2015 in colleges BenW

		Februari/uiterlijk 23 maart 2015 in gemeenteraden
	Advies met betrekking tot toekomstige samenwerkingsvorm G12 Sociaal Domein –op basis van besluitvorming colleges en input van gemeenteraden	Uiterlijk 24 maart 2015 gereed door werkgroep
	Bespreken advies en besluitvorming over definitief voorstel voor taken en samenwerkingsvorm inclusief hoofdlijnen implementatietraject	27 maart 2015 (BReSDO)
	Regionaal collegevoorstel inzake regionale samenwerkingsstructuur (inhoud, vorm en motivatie) inclusief implementatievoorstel	Uiterlijk 1 april 2015
Besluit	Collegebesluit	7 of 14 april 2015 in colleges BenW
	Raadsbesluit	April/mei 2015 in gemeenteraden

2. Het WAAROM van regionale samenwerking binnen het sociale domein

Er zijn een heleboel redenen te verzinnen waarom gemeenten met elkaar zouden willen samenwerken. Aan de 12 colleges is in januari van dit jaar de vraag voorgelegd waarin de kern van de motieven voor samenwerking binnen het sociale domein voor hun eigen gemeente gelegen is. In de daarop volgende onderlinge uitwisseling van motieven en het formuleren van een gemeenschappelijke deler in die samenwerkingsmotieven komen 2 motieven voor samenwerking pregnant naar voren, te weten *versterking van kwaliteit* en *kostenbesparing*. De toelichting op de essentie van deze motieven is als volgt:

1. Kwaliteit; door bundeling van kennis en ervaring kan de kwaliteit van de beleidsvoering versterkt worden. Hierbij is nadrukkelijk niet het streven om te komen tot uniform beleid, maar wordt wel de behoefte onderkend om ervaring zowel bestuurlijk als ambtelijk uit te wisselen en om specialistische kennis te bundelen, gelet op de realisatie van complexe uitgaven waar alle gemeenten.
2. Kostenbesparing; door regionaal samen te werken ontstaat een sterkere positie richting 'grote' aanbieders, waardoor er schaalvoordeel kan worden gecreëerd bij inkoop, met een gunstigere prijs-kwaliteit-verhouding als resultaat evenals het kunnen afdwingen van innovatie bij (boven)regionale aanbieders.

Ook andere redenen zijn door de colleges benoemd als belangrijke motieven voor samenwerking maar deze zijn minder vaak gedeeld. Zoals het motief van kostenbesparing door gezamenlijke uitvoering van taken, het motief van krachtige standpuntbepaling richting het Rijk of het motief van solidariteit tussen gemeenten.

Bij de verdere uitwerking van de toekomstige regionale samenwerkingsstructuur zullen bovenstaande 2 motieven dan ook als leidend principe worden gehanteerd.

3. Het WAT van regionale samenwerking binnen het sociale domein

Wat regionaal uitvoeren

In aansluiting op het identificeren van de gemeenschappelijke deler in de motieven voor regionale samenwerking is onder ambtenaren en bestuurders op 22 januari jongstleden geïnventariseerd welke taken de gemeenten regionaal zouden willen uitvoeren.

Om te beginnen is er een aantal taken die de regio wettelijk gezien met elkaar moet afstemmen en/of uitvoeren. Het betreft de volgende taken:

- Participatiewet: werkgeversservicepunt en GR sociale werkvoorziening¹
- Centrumgemeente-taken te weten Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang, Beschermd wonen, Veilig Thuis².

De toekomstige structuur zal de mogelijkheid moeten bieden om opnieuw te bekijken op welke wijze de regiogemeenten deze taken samen oppakken.

Daarnaast is zoals gezegd een inventarisatie gemaakt van de andere wenselijke regionale taken. Op grond van die inventarisatie tekent zich wel een scheiding af tussen taken die gemeenten in grote meerderheid zeggen gezamenlijk op grotere schaal te willen doen en taken die gemeenten vooral zelf (of met een enkele andere gemeente) willen oppakken. De volgende 5 taken worden door een grote meerderheid van de 12 gemeenten gezien als zijnde taken die op regionaal niveau zouden kunnen worden uitgevoerd en aangestuurd:

- a. Inkoop en contractering van regionale jeugdzorg
Bij deze taak gaat het om het op regionaal niveau voorbereiden en uitvoeren van inkoop, onderhandeling en contractering van regionaal werkende jeugdzorgpartners. Het betreft hier partners als Pluryn, Driestroom of Iriszorg die in 2014 in een gezamenlijk inkooptraject zijn gecontracteerd voor 2015.
- b. Inkoop en contractering van bovenregionale jeugdzorg.
Het betreft hier inkoop, onderhandeling en contractering van specialistische jeugdzorgpartners die bovenregionaal werken en die voor 2015 in G7-verband zijn gecontracteerd.
- c. Monitoring van regionaal gesloten contracten
Hierbij gaat het om het regionaal op eenzelfde manier kwantitatief monitoren van de regionaal ingekochte zorg. Deze taak wordt mede in het licht van de regionale bodemgarantie gezien. Het betekent dat gemeenten gezamenlijk de parameters / indicatoren vaststellen en deze ook periodiek gezamenlijk analyseren en evalueren. De uitvoering van deze taak gebeurt lokaal. Over de wenselijkheid en haalbaarheid van

¹ Renkum en Wageningen uitgezonderd

² Wageningen uitgezonderd

regionale *kwalitatieve* monitoring (monitoring van de maatschappelijke effecten van beleid en de ingekochte zorg) is geen unaniem helder beeld bij regiogemeenten.

d. Regionale innovatie.

Bij deze taak gaat het om het gezamenlijk op G12-schaal stimuleren, coördineren en evalueren van innovatie bij (boven)regionale jeugd- en wmo-partners waarin ook de afstemming en samenwerking met zorgverzekeraar(s) op regionaal niveau is meegenomen. De gemeenten geven aan dat zij naast de regionaal aangestuurde innovatie nadrukkelijk ook een eigen, lokale innovatietraject voor ogen hebben.

e. Regionale kennisontwikkeling Sociaal Domein

Een vijfde taak die gemeenten zien voor het G12-samenwerkingsverband is die van kennisopbouw, kennisdeling en –uitwisseling teneinde de complexe opgaven binnen het sociale domein de komende jaren met succes op te kunnen pakken. De werkgroep heeft dit vertaald naar een regionaal platform voor kennisontwikkeling waarbij

- regionale opleidingstrajecten worden ingezet zoals nu bijvoorbeeld plaatsvindt voor door de provincie gesubsidieerd regionaal opleidingstraject voor professionals in de wijkteams
- regionale masterclasses / deskundigheidsbevorderingstrajecten op regionaal relevante thema's als governance of beleidsmonitoring
- organiseren van systematische kennisuitwisseling tussen gemeenten en het regionaal leren van elkaar
- regionaal inzetten –of inhuren- specifieke expertise .

Wat lokaal zelf uitvoeren

De keuze voor regionale uitvoering van bovenstaande taken betekent dat de andere taken dus niet regionaal worden uitgevoerd maar door gemeenten zelf lokaal worden uitgevoerd danwel op eigen initiatief met een of enkele gemeenten samen. Op basis van de inventarisatie geldt dat bijvoorbeeld voor inkoop Wmo, zowel de oude als de nieuwe taken (deze laatste zijn in 2014 nog wel regionaal gezamenlijk ingekocht), voor de uitvoering van contractbeheer (backoffice-taken als facturering) maar ook voor beleidsontwikkeling en –uitvoering m.b.t. jeugdgezondheidszorg, publieke gezondheid of passend onderwijs. Deze taken worden dan ook niet meegenomen in de ontwikkeling, besluitvorming en implementatie van de nieuwe regionale samenwerkingsstructuur.

4. Bouwstenen voor de samenwerkingsstructuur (het HOE)

Tijdens de heisessie van het BReSDO-ASDO op 22 januari zijn ook de bouwstenen voor een succesvolle samenwerking aan de orde gesteld. Uit die discussie kwam duidelijk naar voren dat de bestuurders:

- elkaar in de samenwerking als gelijkwaardige partner willen zien;
- onderling vertrouwen (soms durven 'loslaten') en de slagkracht van de samenwerking van grote waarde vinden;
- vinden dat de democratische legitimiteit goed geregeld moet zijn en in het bijzonder de betrokkenheid van de raden hierbij;
- de regionale samenwerking niet als vrijblijvend zien;
- behoefte hebben om de samenwerking(svorm) waar mogelijk zo flexibel mogelijk in te richten;
- van mening zijn dat het belangrijk is onderscheid te maken tussen taken die we meerjarig gezamenlijk met alle twaalf gemeenten gaan oppakken en met welk doel (**basispakket**) en

taken die we niet of in kleinere en/ of wisselende coalities van gemeenten gaan oppakken **(modulair)**;

- met betrekking tot het basispakket het volgende van belang vinden:
 - dat dit pakket voldoende omvang heeft, zodat we met alle twaalf de gemeenten samen iets kunnen opbouwen;
 - brengen en halen in evenwicht te houden;
 - deze samenwerking goed te ondersteunen/ faciliteren door hierin duurzaam te investeren (mankracht/ kennisopbouw en andere middelen);
 - dat solidariteit niet persé financieel wordt ingekleurd maar in elk geval of vooral samenwerkingsgericht: op een thema soms ook instappen zonder direct eigen voordeel maar ten behoeve van het collectief.